

Тема: Можливості і використання інтернет ресурсів на уроках історії в контексті проблемної теми закладу освіти «Формування відкритого інформаційно-комунікативного освітнього середовища в умовах нової української школи»

ПІБ вчителя Гроздева Марина Федорівна
посада, категорія, звання вчитель історії,
спеціаліст вищої категорії, вчитель методист
Повна назва школи

Запорізька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №30
Запорізької міської ради Запорізької області
директор **Чумаченко О.В.**

Адреса школи: Вул. Парковий бульвар,4

Тел 286-27-09

email: zoch30@ ukr.net

https://znz30.zp.ua

Провідна педагогічна ідея досвіду

В сучасних умовах реформування шкільної системи освіти постає необхідність у модернізації змісту освіти спрямованого на комп'ютеризацію навчального процесу. Оснащення кабінету сучасним мультимедійним устаткуванням створює основу для використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі. Сучасні інформаційні системи дозволяють швидко та оперативно віднаходити необхідні навчально - довідкові відомості. Реалії інформаційно-освітнього простору спонукають вчителя суспільствознавчих дисциплін залучати до своїх педагогічних методик універсальні дидактичні можливості комп'ютерних систем, які спрямовуються на формування в учнів вміння працювати з історичною інформацією в процесі пошукової діяльності. Новітні інформаційні технології дають можливість підвищити ефективність уроку історії, створити такі умови, за яких усі учні залучаються до активної творчої навчальної діяльності, процесу самонавчання, учаться співпрацювати, критично мислити, аналізувати, висловлювати й відстоювати власні думки та ідеї.

Обґрунтування актуальності та перспективності досвіду

“Робити вигляд, що гаджетів не існує, що це – ворожа річ для школи, безглуздо. Вони вже є частиною життя, тому їх треба робити частиною освітнього процесу, – вважає натхненник руху EdCamp в Україні, радник міністра освіти та науки України Олександр Елькін. – Якщо ми “гуглимо” інформацію про якісь незрозумілі нам речі, то навіщо забороняти робити це дітям? Навпаки, треба навчати їх правильно “гуглити”.

В умовах стрімкого розвитку інформаційних технологій, мережі Інтернет проблема добору й використання ресурсів стає надзвичайно актуальною. Оскільки медіа-культура утвердилася практично в усіх галузях людського життя, зокрема й в освітньому просторі, вчителю надається можливість підвищити якість уроку історії, використовуючи багатогранний світ Інтернету та медійності. З цією метою учитель може використовувати комп'ютери, планшети, інтерактивні дошки, якщо ними оснащено аудиторію. Але не слід забувати, що заняття з історії – це не нагромадження знань, а пошукова діяльність, спрямована на формування вмінь і навичок щодо орієнтації в інформаційному просторі. Адже учень, зайшовши до всесвітньої «павутини», занурюється в нову реальність і може забути про первинну мету свого візиту. Тому учитель перш за все повинен навчити своїх вихованців при використанні Інтернет- мережі зосереджуватися на основних цілях. Іншим підводним каменем може стати неякісний продукт, яким заповнено Інтернет-простір. Тому таким заняттям має передувати якісна, скрупульозна підготовка учителя, котрий повинен переглянути сайти, до яких він радить звертатися учням.

Науково-теоретична база досвіду

Сприяння формуванню інформаційно-цифрової компетентності всебічно розвинутої людини ґрунтується на сучасному законодавстві, зокрема на Законі України “Про Національну програму інформатизації”, Законі України “Про Освіту”, Концепції “Нова українська школа”. Із метою інтеграції у світові процеси цифровізації у 2016 році Кабінет міністрів України презентував проект «Цифровий порядок денний України 2020» (Digital Agenda for Ukraine 2020)), а 17 січня 2018 року на засіданні Уряду була схвалена Концепція та План дій розвитку цифрової економіки України до 2020 року. Ухвалений План дій є дуже амбітним та інноваційним – передбачає розвиток Індустрії 4.0, смарт-фабрики, цифрових робочих місць, STEM-освіти та цифрових освітніх послуг, цифрових інфраструктур для Інтернету-речей, блокчейну (сховища всіх транзакцій системи Біткоїн (Bitcoin) з відкритим доступом для користувачів), eHealth та е-безпеки тощо – Україна сьогодні розпочинає масштабну цифровізацію всіх галузей економіки та базових сфер життєдіяльності, зокрема освіти й медицини, максимально інвестуючи в розвиток цифрових інфраструктур, інновації та сучасні технології. У пріоритеті першочергових сфер та ініціатив цифровізації України – поширення цифрової освіти. У названому документі широко вживані поняття “цифрової грамотності”, “цифрової компетентності”, “цифрового інтелекту”, зокрема вказано на актуальність формування наскрізної (кросплатформової) цифрової компетентності, коли вивчення предметів відбувається через використання цифрових технологій

Нова українська школа. Концепція [Електронний ресурс] (<http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/>)

Бербега О. В. Небезпеки та ризики, з якими діти можуть зіштовхнутися в мережі Інтернет [електронний ресурс] / О. В. Бербега. – Режим доступу : <http://konf.koipro.kr.ua/blogs/index.php/blog2/title-54>. – Назва з екрану.

Концепція впровадження медіа-освіти в Україні [Електронний ресурс]. –Режим доступу : http://www.ispp.org.ua/news_44.htm. – Назва з екрану.

Папернова, Т. В. Формування ІКТ-компетентності педагога в системі неперервної освіти. – Режим доступу: <http://www.sworld.com.ua/index.php/ru/pedagogy-psychology-and-sociology311/interactive-learning-technologies-and-innovations-in-education-311/7417-formuvannya-ktkmpetentnost-teacher>

Пензай С. М. Медіа-освіта як процес розвитку й саморозвитку особистості сучасного школяра [Електронний ресурс] / С. М. Пензай – Режим доступу до ресурсу: http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/43755/

Стисла анотація досвіду

Застосування всесвітньої павутини на уроці історії повинно бути методично ґрунтованим та дидактично продуманим – саме це створить заняття образним, наочним, цікавими, допоможе більш глибокому засвоєнню учнями навчального матеріалу. Цілісне, уміле використання деяких сегментів Інтернет- мережі позитивно впливає на поглиблення знань з історії, на формування інтересів і естетичних смаків, сприяє підвищенню якості знань, активізації дослідницької діяльності учнів, їх творчої активності.

На своїх уроках я впроваджую деякі сегменти Інтернет мережі, які технічно можливо використовувати в моїй школі (якість доступу до Інтернету). Я використовую такі Інтернет-ресурси: віртуальні музеї та експозиції (<http://incognita.day.kiev.ua/museums/hetmanstva/>; <http://chornobylmuseum.kiev.ua/uk/virtual-tour/> тощо); відеохостинг YouTube проект, створений компанією Star Media, «Анімована історія України» (https://www.youtube.com/watch?v=fr-BgY0DPsQ&list=PLhuA9d7RIOdZGK7bsr6UgAJMUAeiJ_YHYG); ресурси для

діагностики рівня навчальних досягнень учнів, тренажери (Освіта.ua (<http://zno.osvita.ua/ukraine-history/>), Львівський регіональний центр оцінювання якості освіти (<http://zno-ua.net/test/history-ukr/51>), LearningApps, використання QR – кодів (<http://www.qr-code.com.ua>) тощо.

Результативність впровадження досвіду

Проблема втілюється в практичну роботу вчителя, що дає наступний результат:
Підвищується пізнавальна активність учнів
Заняття з історії стають цікавими, практичними, доступними для учнів
Покращуються результативність опанування учнями ключових коопетентностей
Оптимізується освітній процес, що дає можливість більше часу приділяти індивідуальній роботі з учнями

Репрезентація досвіду

захист роботи на курсах підвищення кваліфікації вчителів у ЗОШПО.
Виступ на ШМО вчителів суспільно-гуманітарних наук, виступ на педагогічній раді при директорів (26.02.2019 року).
Захист роботи на курсах підвищення кваліфікації вчителів у ЗОШПО.

Посилання на матеріал: <https://znz30.zp.ua>

Можливості і використання інтернет ресурсів на уроках історії в контексті проблемної теми закладу освіти «Формування відкритого інформаційно-комунікативного освітнього середовища в умовах нової української школи»

Постановка проблеми. Стрімкий розвиток нових інформаційних технологій має значний вплив на виховання підростаючого покоління та їхнє сприйняття навколишнього світу. Істотно змінюється й характер навчання в сучасних закладах освіти. Застосування технічних засобів навчання в освітньому процесі стало потребою сьогодення.

В сучасних умовах реформування шкільної системи освіти постає необхідність у модернізації змісту освіти спрямованого на комп'ютеризацію навчального процесу. Оснащення кабінету сучасним мультимедійним устаткуванням створює основу для використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі. Сучасні інформаційні системи дозволяють швидко та оперативно віднаходити необхідні навчально - довідкові відомості. Реалії інформаційно-освітнього простору спонукають вчителя суспільствознавчих дисциплін залучати до своїх педагогічних методик універсальні дидактичні можливості комп'ютерних систем, які спрямовуються на формування в учнів вміння працювати з історичною інформацією в процесі пошукової діяльності.

Сьогодні змінилися пріоритети діяльності вчителя: не навчити, а створити умови для самостійного творчого пошуку. Це передбачає широкий пошук нових підходів, педагогічних та інформаційних технологій, адекватних динаміці розвитку суспільства. Роль Інтернету в цьому особливо значна, оскільки його використання дозволяє збільшити кількість джерел інформації і уникнути довіри тільки одному джерелу. Інтернет також сприяє тому, щоб учні опановували вміння зіставляти різні інтерпретації фактів, критично оцінювати їх і не перетворюватися на об'єкти маніпуляцій .

Комп'ютер використовується як самий досконалий інформаційний засіб на уроках історії. Електронні навчальні посібники, створені на базі мультимедіа, відеофрагменти та відеофільми полегшують процес запам'ятовування, дозволяють зробити урок більше цікавим і динамічним, «занурити» учня в події минулих років і, навіть, епох.

В сучасних умовах реформування шкільної системи освіти постає необхідність у модернізації змісту освіти спрямованого на комп'ютеризацію навчального процесу. Оснащення кабінету сучасним мультимедійним устаткуванням створює основу для використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі. Сучасні інформаційні системи дозволяють швидко та оперативно віднаходити необхідні навчально - довідкові відомості.

Реалії інформаційно-освітнього простору спонукають вчителя суспільствознавчих дисциплін залучати до своїх педагогічних методик універсальні дидактичні можливості комп'ютерних систем, які спрямовуються на формування в учнів вміння працювати з історичною інформацією в процесі пошукової діяльності. Новітні інформаційні технології дають можливість підвищити ефективність уроку історії, створити такі умови, за яких усі учні залучаються до активної творчої навчальної діяльності, процесу самонавчання, учаться співпрацювати, критично мислити, аналізувати, висловлювати й відстоювати власні думки та ідеї.

“Робити вигляд, що гаджетів не існує, що це – ворожа річ для школи, безглуздо. Вони вже є частиною життя, тому їх треба робити частиною освітнього процесу.

Аналіз останніх досліджень. Сприяння формуванню інформаційно-цифрової компетентності всебічно розвиненої людини ґрунтується на сучасному законодавстві, зокрема на Законі України “Про Національну програму інформатизації”, Законі України “Про Освіту”, Концепції “Нова українська школа”. У пріоритеті першочергових сфер та ініціатив цифровізації України – поширення цифрової освіти. У

названому документі широко вживані поняття “цифрової грамотності”, “цифрової компетентності”, “цифрового інтелекту”, зокрема вказано на актуальність формування наскрізної (кросплатформової) цифрової компетентності, коли вивчення предметів відбувається через використання цифрових технологій

Використання комп'ютера в навчально-пізнавальному процесі достатньо глибоко і повно розглядали М.Аппарович, С.В. Думин, М.Г. Заволока, А.І. Зільберштейн, Б.Н. Полозов,

Д.І. Полторак, В.М. Попов, Л.М. Прессман та ін. Ними детально розроблено дидактичні та методичні підходи до застосування технічних засобів навчання у різних навчальних предметах, у тому числі на уроках історії.

Серед українських науковців помітно зростає кількість досліджень, предметом яких стало використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі (В.Ю. Биков, Я.В. Булахова, О.М. Бондаренко, В.Ф. Заболотний, Мокрогуз О., О.А. Міщенко, О.П. Пінчук, Фоменко А., Пометун О., О.В. Шестопад, Худобець О.А.). Деякі дослідники і вчителі-практики В.Дрібниця, О.Мокрогуз, А.В.Фоменко, В.М.Недзельська розкривають окремі аспекти теми. Питанням застосування ІКТ присвячено останнім часом значну кількість досліджень. Використання ІКТ в сучасному навчальному середовищі розглядають Ю.Арсський, Б.Гершунський, В.Мадзігон, Е.Машбіц та ін., які характеризують можливості цих технологій у педагогічній практиці.

В умовах стрімкого розвитку інформаційних технологій, мережі Інтернет проблема добору й використання ресурсів стає надзвичайно актуальною. Оскільки медіа-культура утвердилася практично в усіх галузях людського життя, зокрема й в освітньому просторі, вчителю надається можливість підвищити якість уроку історії, використовуючи багатогранний світ Інтернету та медійності. З цією метою учитель може використовувати комп'ютери, планшети, інтерактивні дошки, якщо ними оснащено аудиторію. Але не слід забувати, що заняття з історії – це не нагромадження знань, а пошукова діяльність, спрямована на формування вмінь і навичок щодо орієнтації в інформаційному просторі. Адже учень, зайшовши до всесвітньої «павутини», занурюється в нову реальність і може забути про первинну мету свого візиту. Тому учитель перш за все повинен навчити своїх вихованців при використанні Інтернет- мережі зосереджуватися на основних цілях. Іншим підводним каменем може стати неякісний продукт, яким заповнено Інтернет-простір. Тому таким заняттям має передувати якісна, скрупульозна підготовка учителя, котрий повинен переглянути сайти, до яких він радить звертатися учням.

Мета та завдання роботи: Сучасний вчитель повинен прагнути до впровадження інтерактивного способу використання ІКТ, та розуміти, що ІКТ - це не флешка з презентацією, а сучасні освітні онлайн-сервіси, навчальні платформи, хмарні мультимедійні технології, дистанційне індивідуальне навчання, навчально-розвиваючі проекти в соцмережах. Потреба людини зайняти своє місце в соціумі призводить до необхідності застосування сучасних інформаційних технологій на практиці. Освітні ресурси нового покоління дозволяють на якісно новому рівні викладати історію, використовуючи найрізноманітніші методи і технології. Це, перш за все, можливість для вчителя мати під рукою величезну кількість ілюстративного матеріалу, а головне дуже швидкий доступ до нього, можливість готувати ресурси, що містять необхідний матеріал, створювати самостійно тести для перевірки засвоєного матеріалу, безпосереднє знайомство вчителя з новинками методичної літератури.

Виклад основного матеріалу роботи. Застосування всесвітньої павутини на уроці історії повинно бути методично обґрунтованим та дидактично продуманим – саме це створить заняття образним, наочним, цікавими, допоможе більш глибокому засвоєнню учнями навчального матеріалу. Цілісне, уміле використання деяких сегментів Інтернет-мережі на моїх уроках позитивно впливає на поглиблення знань з історії, на формування інтересів і естетичних смаків, сприяє підвищенню якості знань, активізації

дослідницької діяльності учнів, їх творчої активності. Значну допомогу методи ІКТ дають в якості наочності при вивченні питань, що стосуються культури певного періоду історії, організації віртуального ознайомлення з тією, чи іншою особистістю, картиною або спорудою. В учнів з'являється можливість не тільки візуально побачити портрет того чи іншого діяча, але й отримати коротку бібліографічну довідку, що так само сприяє розширенню кругозору учнів. (додаток № 1)

Важливу роль в усвідомленні історичного процесу відіграє робота з мапами. Недолік оснащення кабінетів історії мапами можливо компенсувати за рахунок завдань з використанням електронних мап. У вчителя є можливість вибрати необхідну з наявних мап для формування більш повного уявлення про досліджувану подію або епоху.

Для повторення, систематизації та узагальнення знань 5-8 класах можна спланувати урок-гру, який перетворює в змагання заняття по самому звичайному шкільному матеріалу. Для успішного проведення якого необхідно використовувати разом з учнями освітні ресурси Інтернету(LearningApps, використання QR – кодів (<http://www.qr-code.com.ua>))(додаток №2)

Використання Інтернету на уроках історії значно збільшує обсяг інформації, задіяної в історичній освіті, дозволяє вільно реалізувати сучасні інтерактивні технології, в тому числі проектні та модульні. Програма Power Point дає змогу створювати презентації, які можуть бути частиною, основою уроку або творчою роботою учнів. Використання презентацій особливо ефективно на тих уроках, коли потрібно пояснити великий за обсягом і різноманітний за змістом матеріал. Це дає змогу мати постійну інформацію перед очима дітей, а також дає можливість повернення до потрібної інформації при необхідності на будь-якому етапі уроку. В учнів відразу працюють два види пам'яті (візуальна та слухова), що сприяє ефективнішому засвоєнню нового матеріалу. Робота над презентацією, її публічне представлення, захист, позитивно впливає на розвиток у дітей навичок спілкування за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій, дає додаткову мотивацію до вивчення історії, сприяє підвищенню рівня сприйняття інформації.(додаток №3)

Отже, інформаційно-комунікаційні технології здатні стимулювати пізнавальний інтерес до історії, додати навчальній роботі проблемний, творчий, дослідницький характер, багато в чому сприяти відновленню змістовної сторони предмету «Історія», індивідуалізувати процес навчання й розвивати самостійну діяльність учнів. Інформаційні технології покликані розвантажити вчителя й допомогти йому «розворушити», «підтягти» самих слабких і пасивних.(додаток №4)

На своїх уроках я впроваджую деякі сегменти Інтернет мережі, які технічно можливо використовувати в моїй школі (якість доступу до Інтернету). Я використовую такі Інтернет-ресурси: віртуальні музеї та експозиції (<http://incognita.day.kiev.ua/museums/hetmanstva/>; <http://chornobylmuseum.kiev.ua/uk/virtual-tour/> тощо); відеохостинг YouTube проект, створений компанією Star Media, «Анімована історія України» (https://www.youtube.com/watch?v=fr-BgY0DPsQ&list=PLhuA9d7RIOdZGK7bsr6UgAJMUAeiJ_YHYG); ресурси для діагностики рівня навчальних досягнень учнів, тренажери (Освіта.ua (<http://zno.osvita.ua/ukraine-history/>), Львівський регіональний центр оцінювання якості освіти (<http://zno-ua.net/test/history-ukr/51>)).

Цікавим для використання та перевірки знань учнів є навчальна програма електронного навчання Easyqgenerator[<http://live.easygenerator.com/>]. Ця програма одна з провідних інструментів створення курсів електронного навчання , яка дозволяє створювати, керувати та публікувати навчальний контент. За допомогою Easyqgenerator кожен вчитель може розробити онлайн курс на будь-яку тематику.

Завдяки використанню інтернет ресурсів на уроках історії підвищується якість навчання за рахунок:

- 1)підвищення інтересу до предмета, що спонукає до творчої праці учня;

- 2) підвищує мотивацію за рахунок новизни та поєднання більш різноманітних та наочних методів навчання у сукупності з традиційними;
- 3) постійного індивідуального контролю якості знань на кожному етапі навчання, при чому підвищується об'єктивність контролю знань;
- 4) підвищується рівень досягнень учнів, що підтверджується результатами участі в конкурсах, предметних олімпіадах, за результатами ЗНО.

Висновки. Використання інформаційно-комунікативних технологій створюють широкі можливості творчої співпраці вчителя та учнів, підвищують зацікавленість до предмета. Накопичений мною досвід, показує, що застосування інформаційних технологій на уроках розширює можливості творчості як вчителя, так і учнів, підвищує інтерес до предмета, стимулює засвоєння учнями нового матеріалу. Перевіряючи на практиці ефективність використання традиційних методів навчання і нетрадиційних, нових інтерактивних видів і форм роботи з учнями, вважаю, що найкращі результати можна отримати завдяки інформаційно-комунікативним технологіям. Це сприяє формуванню пізнавальних інтересів і комунікативних навичок.

Підводячи підсумок, хочу підкреслити, що використання інформаційних технологій дозволяє провести урок на якісно новому рівні, врахувати психологічні та вікові особливості дітей, значно посилити їх інтерес до вивчення правознавства, розвивати логічне мислення школярів, навички пошуку інформації, групової роботи, формувати ключові компетентності учнів. Урок з використання ІКТ стає більш наочним, цікавим, складний матеріал стає зрозумілішим для учнів. При цьому є можливість вибору рівня складності завдання для конкретного учня. Таким чином за допомогою ІКТ формую творчий підхід до вивчення предмета, підвищую рівень знань дітей.

Системне використання комп'ютера на уроці, зокрема систем презентацій, призводить, на мою думку, до:

- підвищення якісного рівня використання наочності на уроці;
- появи можливості організації проектної діяльності учнів
- змінюються на краще взаємини з учнями;

Мультимедійний урок дає можливість комбінувати в одному уроці неймовірну кількість цікавих завдань, залучаючи все більшу й більшу кількість дітей. Насамперед нам самим має бути цікаво те, що ми робимо, як ведемо урок. Коли ти задоволений, щасливий від створеного уроку, то й твоя енергія обов'язково передається дітям. І ти, напевно, зможеш заразити своїм бажанням пізнати щось нове, разом створити.

Список використаних джерел

- 1.Десятов Д.Л. Методика використання інформаційно-комунікативних технологій у навчанні історії. - Х.: Вид. група «Основа», 2011. – 111[1] с. – С.10-12).
- 2.Карташова Л.А. Формування ІТ-готовності як нової якісної характеристики учителя суспільно-гуманітарних дисциплін // [Електронний ресурс]/
- 3.Десятов Д.Л. Використання мережевих технологій у навчанні історії. - Х Видавнича група «Основа». – 2013р.
- 4.Бахматюк Я. Деякі аспекти оптимізації впровадження ІКТ в українську шкільну освіту: погляд учителя-практика. // Історія в школах України – 2011.- №11-12. – с. 14-20.
5. Мокрогуз О. ПК як універсальна складова оптимізації роботи вчителя (3 практики запровадження комп'ютерних технологій на уроці історії) // Історія в школах України. – 2005. – №1.

6. Мокрогуз О. До питання методики застосування мультимедійної презентаціїPOWERPOINT на уроках історії // Історія України. Шкільний світ. - 2010. - №11
7. Недзельська В.М. Деякі аспекти використання комп'ютера на уроках історії та правознавства // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2000. - №3

Культура України кінця 18ст. - першої половини 19 ст.

**Підготувала
Учениця 9-А класу
ЗОШ №30
Медвідь Тетяна**

У кінці XVIII століття територія України була розділена між Австрійською (увійшло 20% площі) і Російською (80%) імперіями. До цього часу завершилася ліквідація української державності. Дії австрійського уряду, спрямовані на посилення експлуатації селян, саме з нестримним свавіллям поміщиків зумовлювали зростання соціального напруження в суспільстві та відповідну реакцію селянських мас.

Однак, реформи Марії-Терези та Йосифа II сприяли пробудженню національного життя в західноукраїнських землях. Специфіка національного відродження у цьому регіоні полягала в тому, що основним носієм української національної ідеї було духовенство.

На початку 30-х років XIX ст. центром національного життя та національного руху в Галичині стає Львів. Саме тут виникає напівлегальне просвітницьке угруповання "Руська трійця". Таку назву воно отримало тому, що його засновниками були троє друзів-студентів Львівського університету і водночас вихованців греко-католицької духовної семінарії: М. Шашкевич, І. Вагилевич та Я. Головацький, які активно виступили на захист рідної української мови (термін "руська" для галичан означав українська). Члени "Руської трійці" своє головне завдання вбачали у піднесенні статусу та авторитету української мови, прагненні "підняти дух народний, просвітити народ", максимально сприяти пробудженню його національної свідомості.

"Руська трійця"

І. Вагилевич

М. Шашкевич

Я. Головацький

Освіта у Наддніпрянщині

В ті часи ,у Наддніпрянщині початкову освітою були: парафіяльні училища для дітей «нижчих станів», повітові училища для дітей «купців, ремісників та інших міських обивателів».

Середня освіта надавали в : Гімназіях. Навчання було платним. Здійснювалося російською мовою. Спеціальна заборона приймати до них вихідців із кріпосних селян. Усього в Наддніпрянщині в першій половині ХІХ ст. діяло 19 гімназій, де навчалось 4 тис. учнів.

Вища освіта це : Києво-Могилянська академія (ліквідована 1817 р.), Харківський (1805) та Київський (1834) університети. Ліцеї у 9-річному курсі поєднували гімназичний та університетський курси: Волинський (1805), Рішельєвський (1818), Гімназія вищих наук (1820 р.)

Ніжинський університет

А зараз, ми завітаємо до Ніжинського університету. В Російській імперії це був єдиний виш, утворений в повітовому місті. Але ж Ніжин був неабияким повітовим містом! Якщо йому не пощастило стати губернським центром, він став центром освіти – та залишається ним по наш час.

Ніжинську гімназію вищих наук було відкрито аж у 1820 році за заповітом віце-канцлера Російської Імперії Олександра Безбородька (1747-1799) його братом Іллею (1756-1815). Місцем для побудови учбового закладу стала територія садиби Безбородьків на правому березі Остра. Парк, який і досі оточує виш, розбитий спеціально на теренах колишнього садибного парку. Найбільш відомим випускником вишу вважається Микола Гоголь. Але тут також навчались поет Євген Гребінка композитор Віктор Забіла, письменник - Леонід Глібов, історик- Олександр Лазаревський , етнограф- О. Афанасьєв-Чужбинський , меценат- Василь Тарновський-старший та сотні інших.

Рішелівський ліцей

Тепер подорожуємо до іншого навчального закладу Надніпрянщини. РІШЕЛЬЄВСЬКИЙ ЛІЦЕЙ – становий навчальний заклад вищого типу. Заснований 1817 році. Названий в честь градоначальника Одеси, генерал-губернатора Новоросійського краю Рішельє. На основі їх і було організовано ліцей. Складався з 5-ти класів – підготовчого і 4-х гімназійних – граматики, словесності, риторики, філософії та математики. Вивчали класичні, а також франц., італ., нім. мови, всесвітню і рос. історію, літературу, музику, малювання. 1826 посаду директора обійняв відомий освіт. діяч І. Орлай. Він розробив новий проект ліцею, який передбачав реорганізацію його у вищий навч. заклад із двома відділеннями – філософським і вищих наук та юридично-політичним. На філософському і вищих наук вивчали філософію, історію, статистику, логіку, етику, математику, механіку, богослов'я. На природничо-політичному – право, політекономію і комерцію. Із 1837 ліцей здобув статус вищого навч. закладу, було організовано фізико-математичне та юридичне відділення.

Волинський ліцей

На мою думку, саме цей вищий заклад у Кременці найгарніший. У 1819 році Вища Волинська гімназія була перейменована в ліцей із збереженням колишньої програми навчання. За задумом Т. Чацького, ліцей у Кременці мав стати навчальним закладом університетського рівня — «Волинськими Афінами». Спеціально була придбана у Варшаві особиста бібліотека останнього польського короля Станіслава Августа Понятовського. Надалі бібліотека постійно поповнювалася; до 1831 року в ній нараховувалося 34 378 томів. На пожертвування меценатів придбано нумізматичний кабінет, колекцію мінералів, оснащення для астрономічної та фізичної лабораторій. При ліцеї існувала власна метеорологічна станція з мережею метеопунктів при повітових училищах..

Учнями ліцею здебільшого були діти дрібної шляхти та міщан (поляки, українці, євреї). Найбідніші мали право розраховувати на стипендію. Серед вихованців ліцею були літератори Маврицій Гославський, Томаш Олізаровський, Тимко Падуро та ін.

У 1821 році з 600 студентів було тільки 34 українці.

Західноукраїнські землі

Якщо щодо Західної України, то початковою освітою були- Елементарні школи: у селах – парафіяльні однорічні, у містечках – тривіальні трикласні, у великих містах – чотирикласні головні та нормальні школи.

Середня освіта-це Гімназії. Навчання було платним. Здійснювалося німецькою мовою. Усього у Східній Галичині діяло вісім гімназій, на Закарпатті – дев'ять, у Північній Буковині – одна.

Вищу освіту надавали в: Львівському університеті, Реальній(торговельній) академії(1817), Технічній академії(1844 р.). Викладання здійснювалося німецькою мовою. Тепер будемо подорожувати до вищих закладів які розташовані у Західній Україні.

Львівський університет

Найперша подорож у Західній Україні Львівський національний університет імені Івана Франка (у 1918–1939 рр. Університет Яна Казимира) — один з найстаріших у Східній Європі та найстаріший в Україні університет. Від часу заснування і до 1773 р. Львівський університет повністю перебував під контролем єзуїтського ордену і підпорядковувався генералові єзуїтів у Римі.

Навчальний процес у Львівському університеті проводився за програмою єзуїтських шкіл, розробленою ще наприкінці XVI ст. У 70-х роках XIX ст. на філософському факультеті Львівського університету навчався Іван Франко.

Майже до кінця XIX ст. в університеті діяло три факультети: юридичний, філософський і теологічний, а пізніше створили і медичний факультет. Протягом другої половини XIX ст. тривала боротьба за право відвідування університетських студій жінками. У 1897 р. жінкам було дозволено навчатися на філософському факультеті, а в 1900 р. – на медичному факультеті та відділі фармацевтики. Один з найстаріших підрозділів університету – ботанічний сад. У 1957–1959 рр. розроблено генеральний план його розбудови. Тут було організовано два відділи: інтродукції і фізіології рослин. У 1970 р. ботанічний сад набув статусу наукової установи.

Технічна академія

Технічна академія розпочала свою роботу 4 листопада 1844 року. Її першим директором (1844–1848) став австрієць з Галичини, випускник Віденської політехніки, професор, доктор філософії Флоріан Шиндлер.

Будинок Даровського, в якому містилася Технічна академія

Технічна академія винаймала приміщення в будинку Даровського, на розі нинішніх вулиць Вірменської й Театральної (Довгої).

У перші роки діяльності Академії в її складі функціонували дворічний (а від 1847–1848 н.р. — трирічний) технічний відділ, однорічний торговий відділ, а також реальна школа з дворічним терміном навчання. Працювали кафедри фізики й природознавства, вищої математики й механіки, технічної хімії. На той час у цьому навчальному закладі викладали професори математики, фізики, практичної геометрії, вексельного й торговельного права, загальної географії, бухгалтерії, німецької мови, арифметики й елементарної математики, вчителі польської, французької, англійської та італійської мов, рисунка й каліграфії. Читалися також курси християнської релігії. Навчання здійснювалось німецькою мовою.

В структурі навчального закладу відбулися зміни: в 1853 році відокремився торговельний відділ, а в 1856 році і реальна школа.. У 1851 р. кафедру математики очолив українець Лаврентій Жмурко (1824–1889), який став одним із найперших творців так званої Львівської математичної школи.

А що ж щодо живопису?

-Початком мистецтва класицизму пов'язані з творчістю двох знаних українських майстрів портретного живопису – Дмитра Левицького (1735–1822) та Володимира Боровиковського (1757–1825). Обидва походили з України, але впродовж усього життя змушені були працювати в Петербурзі. Завдяки своєму талантові Левицький зажив слави найкращого європейського портретиста. Його портрети прикрашають найвідоміші європейські музеї: паризький Лувр, Женевський музей тощо. Левицький як ніхто вмів поєднати неабияку майстерність зі спостережливим і правдивим відтворенням рис обличчя портретованих осіб. Боровиковський походив із козацького старшинського роду з Полтавщини, мистецьку освіту здобув в Україні та лише за наказом Катерини II змушений був переїхати до Петербурга

-Новий етап у розвитку образотворчого мистецтва на західноукраїнських землях пов'язаний з творчістю Луки Долинського (1750–1824). Народився він у Білій Церкві на Правобережжі, рано осиротів. Неабиякі здібності юнака привернули увагу київського греко-католицького митрополита, який відправив його до Львова, де тоді були потрібні майстри для розпису новозбудованого собору св.Юра. Мистецьку освіту Долинський здобув у віденській Академії мистецтв. Закінчивши її з відзнакою, майстер повернувся до Львова, де й пропрацював ціле життя.

Література

Потрібно рушати й до літератури, наступна зупинка архітектура! Розвиток літератури, мистецтва. «Батьком» нової української літератури вважається І. Котляревський («Енеїда», «Наталка Полтавка», «Москаль-чарівник»), Поряд з ним розкрився талант байкарів П. Гулака-Артемовського (працював у Харківському університеті, деякий час — ректор) і Є.

Гребінки (випускник Ніжинського ліцею). Одним з перших українських прозаїків був Григорій Квітка-Основ'яненко (повісті «Маруся», «Пан Халявський», «Конотопська відьма», «Сердешна Оксана», п'єси «Дворянські вибори», «Сватання на Гончарівці»). У 40-х рр. XIX ст. з'явилися перші історичні повісті Пантелеймона Куліша.

Поетичний образ України змалював на сторінках своїх книг Микола Гоголь (випускник Ніжинського ліцею, автор збірок «Вечори на хуторі біля Диканьки», «Миргород», особливе місце посідає повість «Тарас Бульба»).

Формування нової української літератури завершилося у геніальній творчості Тараса Шевченка. Вже перша поетична збірка «Кобзар» (1840 р.) показала світові силу українського слова, його здатність передати почуття, думи, прагнення і надії свого народу. Видатним майстром поет постає у творах «Гайдамаки», «І мертвим, і живим...», «Кавказ», «Єретик», «Сон», «Заповіт» і багато інших. У творчості Т. Шевченка знайшли відображення найболючіші проблеми життя українців і України. Боротьба проти соціальної несправедливості тісно перепліталася у творчості письменника з протидією національному гнобленню українського народу. Цим він різко виділявся не лише серед попередників, а й серед сучасників.

Архітектура

Яке ж місце посідала архітектура в Культурі України? Посідала дедалі важливіше місце у зв'язку зі зростанням міст, панував класичний стиль. У Києві 30 років працював архітектором Андрій Меленський, за проектами якого збудовано церкву-мавзолей на Аскольдовій могилі, перший у місті театр. Інші визначні споруди (будівля Київського університету, 1837-1843 рр., Інститут шляхетних дівчат) зведені за планами В. Беретті. Кілька чудових об'єктів збудовані в Одесі: театру дусі античної архітектури, Потьомкінські сходи, Воронцовський палац (архітектор Франц Боффо), пам'ятник градоначальникові Ришельє (скульптор Іван Мартос), який став символом міста. Прекрасний палац споруджений у маєтку Григорія Галагана в селі Сокиринці на Чернігівщині (архітектор Павло Дубровський). Декоративно-пейзажний парк «Софіївка» в Умані (майстри Іван Заремба, Людвіг де Метцель) здобув своєю красою світову славу. Визначними архітектурними спорудами на заході України виділявся Львів, де збудували ратушу на площі Ринок з високою вежею і годинником, будинок театру. А ми рушаємо до музику!

Музика

Ось і остання зупинка нашої цікавої подорожі.

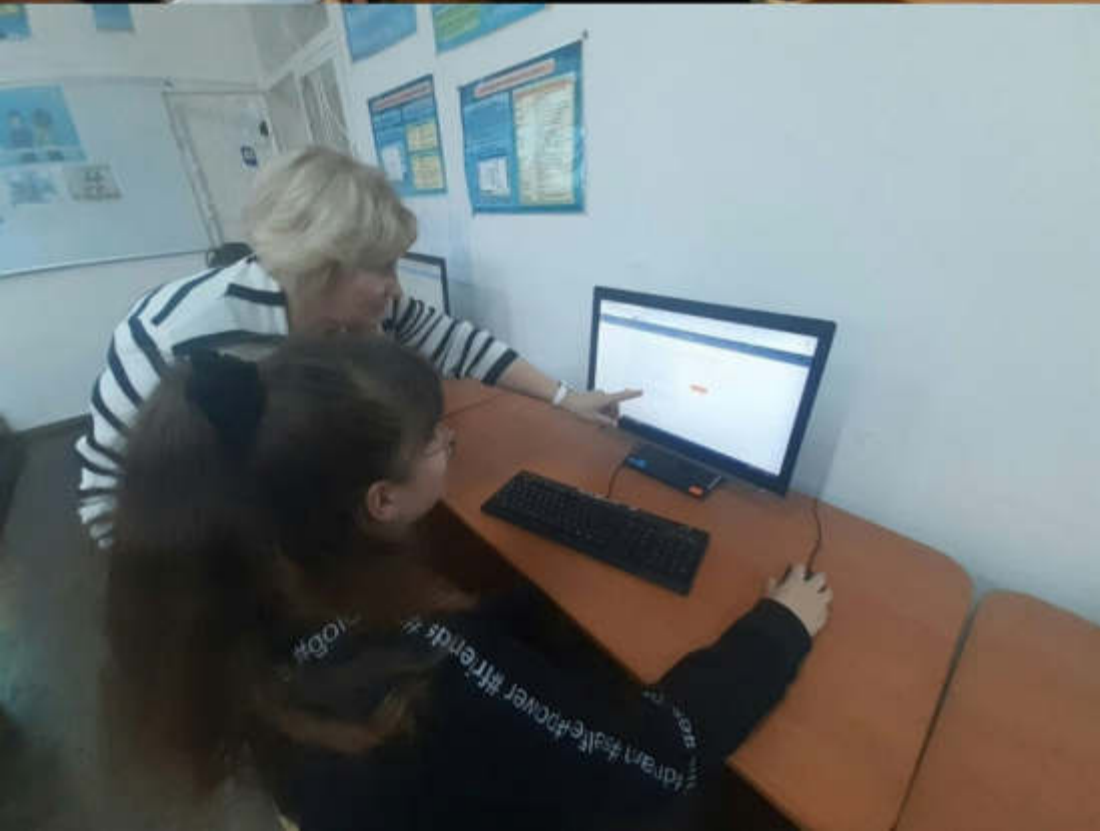
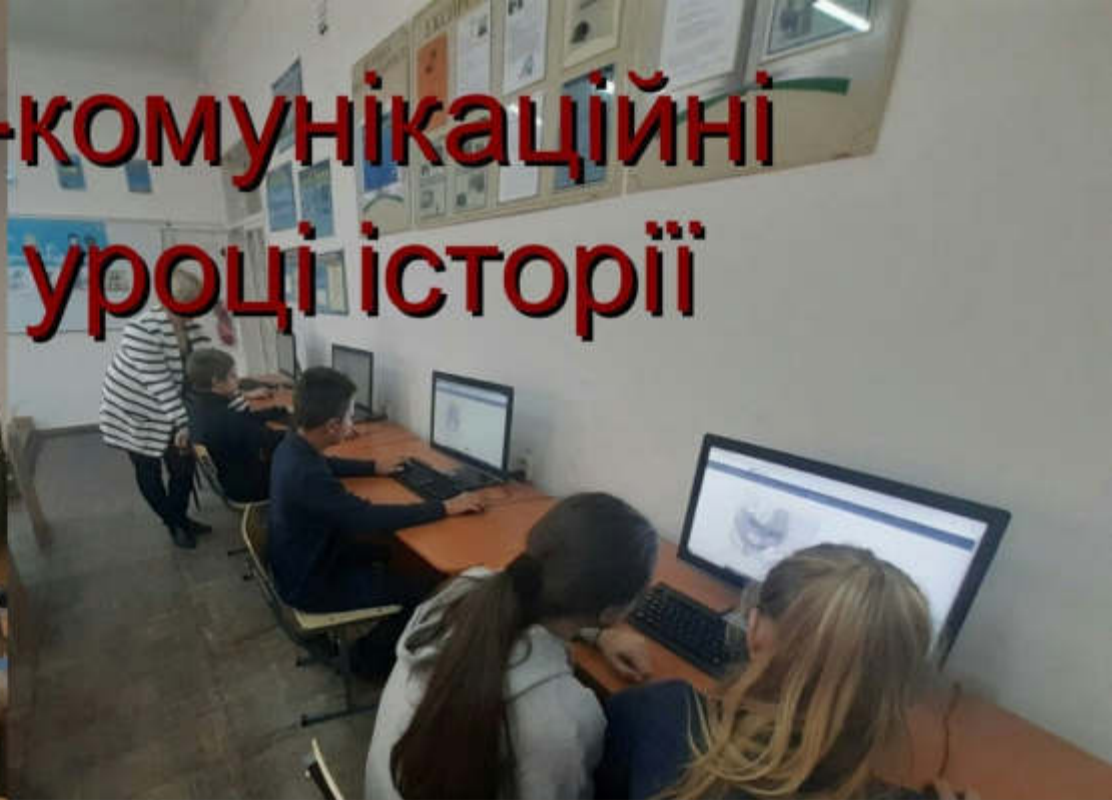
Найпоширенішим народним інструментальним ансамблем того часу були троїсті музики (скрипка, цимбали, бубон). Народ висунув зі свого середовища визначних кобзарів Андрія Шута, Федора Гриценка (Холодного), Івана Крюковського. Особливо виділявся кобзар Остап Вересай.

Музичне життя зосереджувалося переважно в Києві, Харкові, Одесі, Львові.

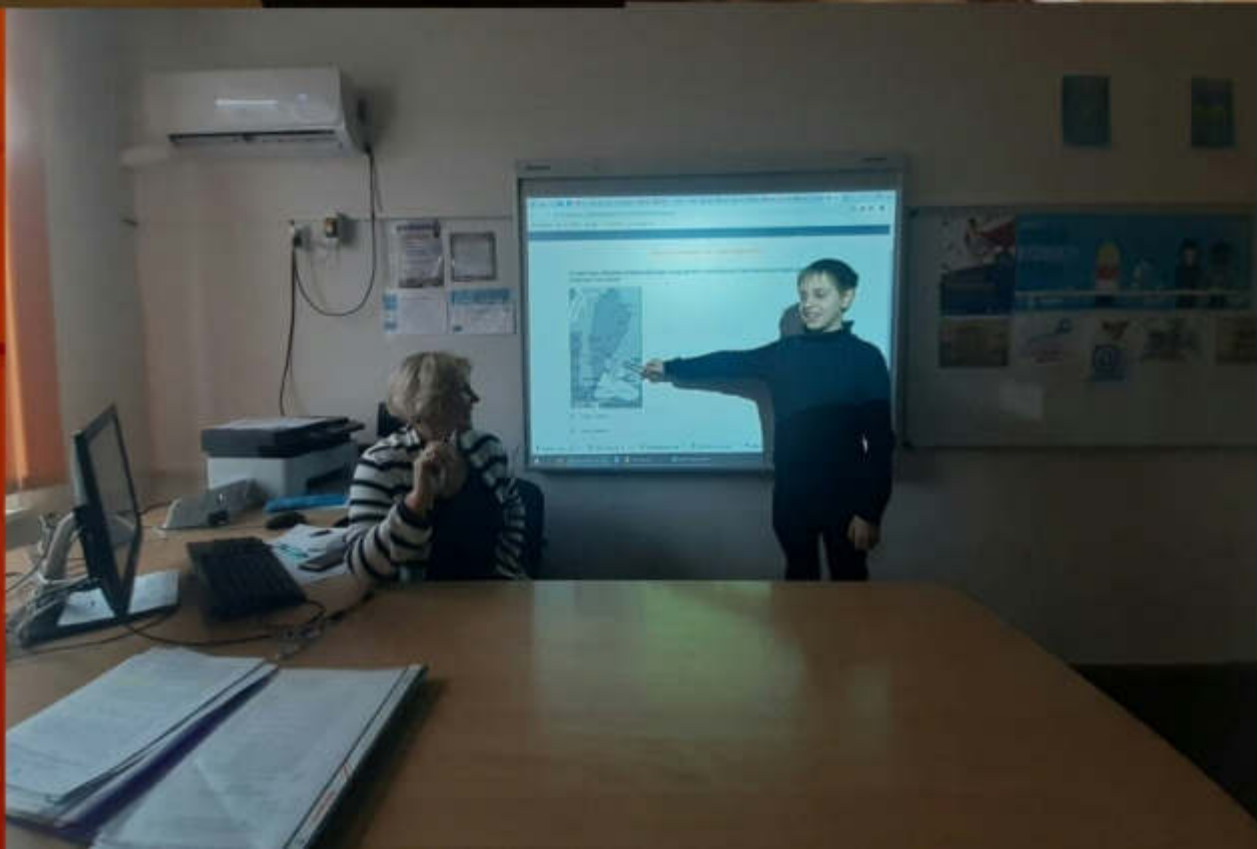
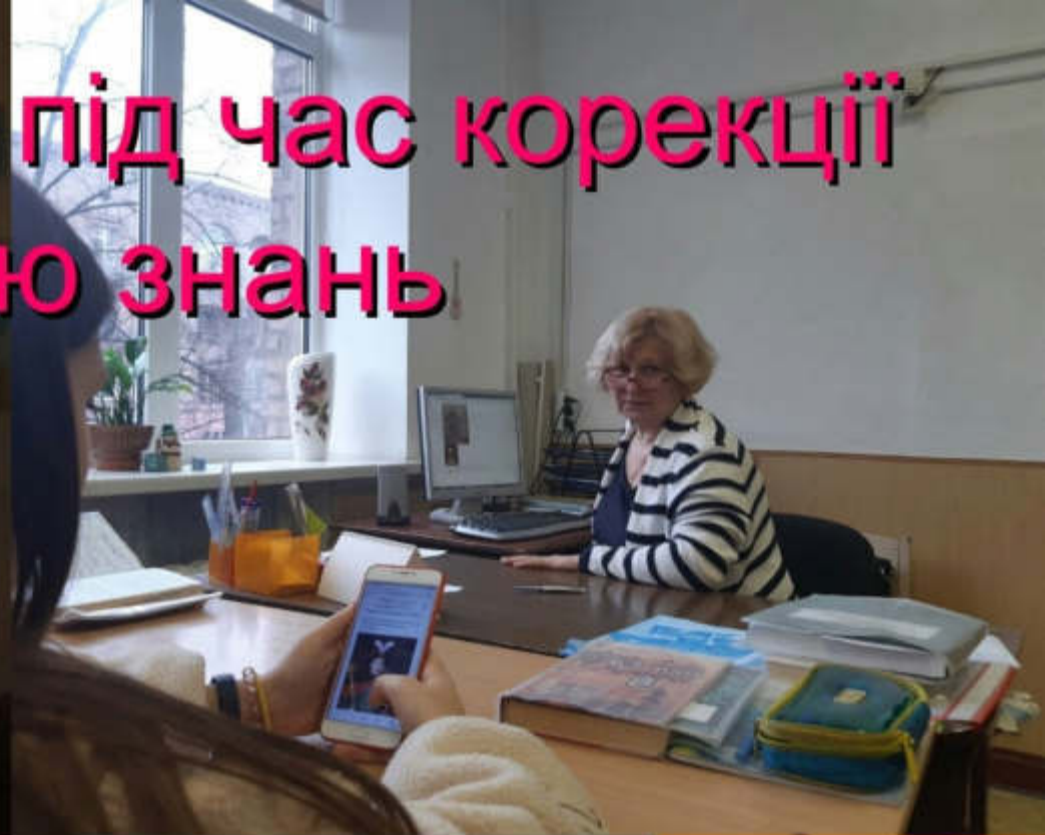
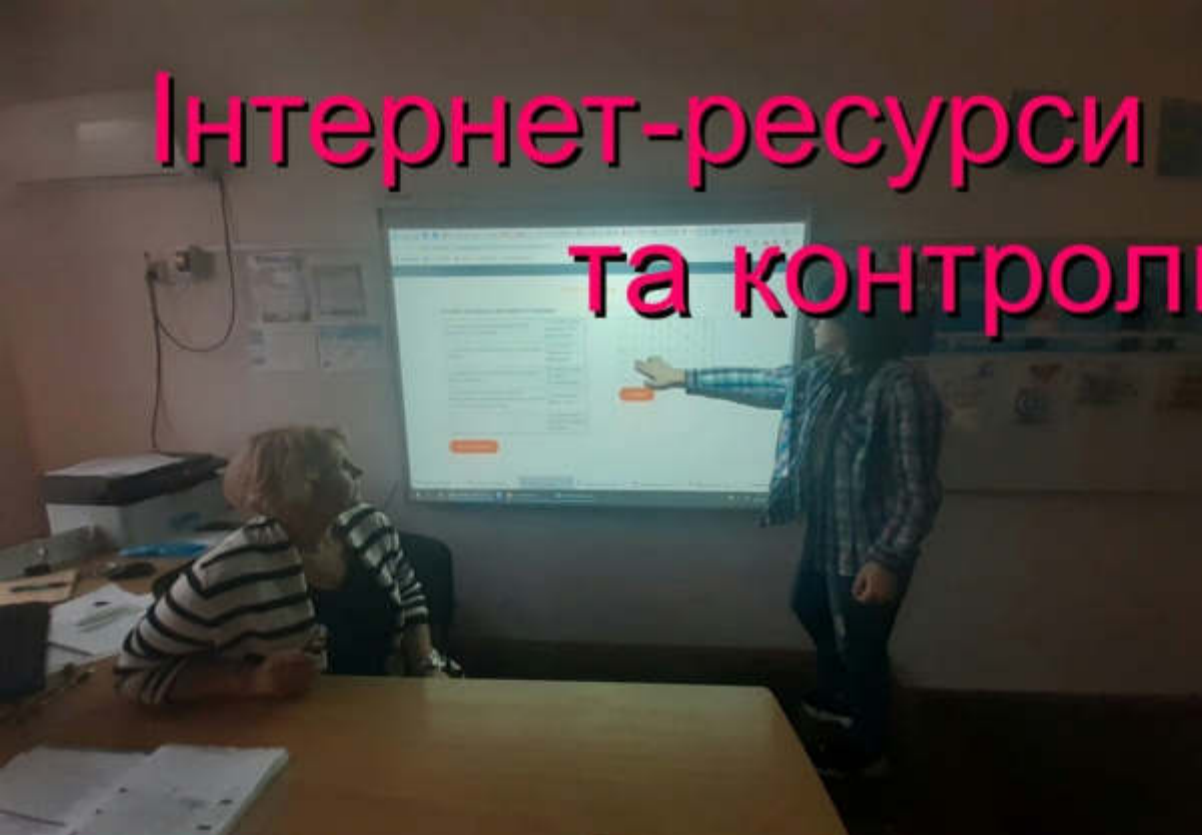
Композитор Йосип Витвицький написав музичний твір «Україна». Алойз Єдлічка тривалий час працював на Полтавщині. Одним з перших українських композиторів-професіоналів у Галичині був Михайло Вербицький.

Інформаційно-комунікаційні технології на уроці історії

Інтернет-ресурси під час корекції та контролю знань

Хрестові походи

**Хрестові походи – це військові експедиції ,
які організував західний
християнський світ проти мусульман.**

Причини хрестових походів:

- 1)Присвоєння нових земель.
- 2)Прагнення християнського духовенства розширити сферу свого впливу, збільшити число прихильників віри.
- 3)Отримання нового джерела доходів.
- 4)Прагнення західних феодалів католицького духовенства захопити багаті східні країни.

Дати хрестових походів:

1 хрестовий похід(1096-1099 рр.)

2 хрестовий похід(1147-1149 рр.)

3 хрестовий похід(1189-1192 рр.)

4 хрестовий похід(1202-1204 рр.)

5 хрестовий похід(1216-1217 рр.)

6 хрестовий похід(1228-1229 рр.)

7 хрестовий похід(1248-1254 рр.)

8 хрестовий похід(1270-1291 рр.)

Перший хрестовий похід (1096-1099рр.)

Першими в похід вирушили численні бідні городяни й селяни з Франції і Західної Німеччини. Вони об'єдналися у 5 - 6 загонів, що налічували 60 - 70 тис. осіб. Погано озброєні і без запасів їжі, вони займалися дорогою жебрацтвом і грабежем.

Бідняки дісталися Константинополя і візантійський імператор поспішив переправити пі загони до Малої Азії, які в основному там загинули від турків-сельджуків.

Слідом за бідняками вирушили загони рицарів під керівництвом багатих феодалів ч Франції, Італії, Німеччини. Похід здійснювали в напрямі столиці Візантії, звідки переправилися в Малу Азію, де у вирішальній битві розбили турків-сельджуків. у 1099 р. підійшли до Єрусалима, обложили його і віяли штурмом, вчинили жахливу різанину та погром.

Хрестоносці завоювали все східне узбережжя Середземномор'я, забудували ці території феодальними замками, заснували свої держави:

графство Елеське — у Північній Месопотамії;

Антіохське князівство — в Північній Сирії;

графство Триполітанське — на Сирійському узбережжі;

Єрусалимське королівство — в Південній Сирії та Палестині.

Слідом за бідняками вирушили загони рицарів під керівництвом багатих феодалів Франції, Італії, Німеччини. Похід здійснювали в напрямі столиці Візантії, звідки переправилися в Малу Азію, де у вирішальній битві розбили турків-сельджуків. у 1099 р. підійшли до Єрусалима, обложили його і віяли штурмом, вчинили жахливу різанину та погром.

Хрестоносці завоювали все східне узбережжя Середземномор'я, забудували ці території феодальними замками, заснували свої держави:

графство Елеське — у Північній Месопотамії;

Антиохське князівство — в Північній Сирії;

графство Триполітанське — на Сирійському узбережжі;

Єрусалимське королівство — в Південній Сирії та Палестині.

Хрестоносці завоювали все східне узбережжя Середземномор'я, забудували ці території феодальними замками, заснували свої держави:

графство Елеське — у Північній Месопотамії;

Антиохське князівство — в Північній Сирії;

графство Триполітанське — на Сирійському узбережжі;

Єрусалимське королівство — в Південній Сирії та Палестині.

Другий хрестовий похід(1147-1149 рр.)

Другий-Приводом послугувало те, що мусульманський світ почав об'єднувати свої сили для надання відсічі загарбникам — хрестоносцям. У похід вирушили французький король Людовік VII і німецький імператор Конрад II. Німців розгромили сельджуки в Малій Азії, а французький король зазнав невдачі під Дамаском, який спробував взяти в облогу, і з рештками своїх військ повернувся додому.

Третій хрестовий похід(1189-1192)

У 1147 р. талановитий воєначальник Салах-ад-Дін (Саладін) об'єднав під своєю владою Єгипет

У 1187 р. єгипетські війська взяли в облогу Єрусалим, розгромили війська хрестоносців, що стало приводом для закликів до третього хрестового походу, у якому взяли участь:

- більшість німецьких рицарів на чолі з імператором Фридріхом I Барбаросом;
- французькі війська, які очолив король Філіпп II Август;
- англійські рицарі на чолі з королем Річардом I Левове Серце.

Похід був невдалим:

- під час переправи через гірську річку потонув німецький імператор Фридріх I Барбароса. Німецькі війська залишилися без головнокомандувача;
- Франція і Велика Британія не мали спільного плацу дій і спільної мсти. Французький король згодом повернув назад;
- англійський король потрапив у полон де ерцгерцога австрійського Леопольда і протягом тривалого часу сидів у в'язниці, аж поки його не викупила мати.

Четвертий хрестовий похід(1202-1204 рр.)

Був організований римським папою Інокентієм Ш. Він мав на мсті підпорядкування православної церкви і ліквідацію патріаршества у Константинополі.

Хрестоносці вирушили в похід морем, найнявши кораблі у Венеції. Вони штурмом оволоділи Константинополем і пограбували місто (1204 р.). На території Візантії заснували **Латинську імперію**(проіснувала до 1261 р.

Після падіння Константинополя рух хрестоносців пішов на спад.

У 1212 р. папа Інокентій III оголосив про те, що Єрусалим можуть звільнити лише діти, оскільки вони не обтяжені гріхами. Багато дітей померло в дорозі від холоду і голоду.

У Марселі зібралося майже 10 тис. дітей з усіх областей Франції, яких судновласники почали перевозити на Схід. В Александрії Єгипетській більшість дітей було продано в рабство до турків. Така сама доля спіткала і німецьких дітей. Турки стали комплектувати з хлопчиків загони яничар, а дівчат продавали в гареми емірів.

П'ятий хрестовий похід(1216-1217)

Хрестоносці дійшли лише до дельти Нілу й одержали поразку у Дам'єті.

Шостий хрестовий похід(1228-1229 рр.)

Німецький імператор Фридріх II разом з єгипетським султаном знову оволодів Єрусалимом і домовився з ним про вільне відвідання християнами святих місць протягом 10 років.

Сьомий хрестовий похід(1248-1254 рр.)

Здійснювався лише французькою армією під командуванням короля Людовика IX Святого. Хрестоносці висадилися в Північній Африці і король потрапив у полон до султана Тунісу, який згодом відпустив його під чесне слово, що той сплатить викуп. Викуп було сплачено вчасно, але після повернення з походу король помер від чуми.

Восьмий хрестовий похід(1270-1291)

Похід хрестоносців до Північної Африки, який закінчився невдачею. Після восьмого хрестового походу хрестоносці втратили всі свої володіння на Сході.

Хрестові походи, очолювані французьким королем Людвіком Святим, також закінчилися поразкою хрестоносців. У 1291 р. практично всі завоювання хрестоносців у Малій Азії й Сирії, що залишалися уздовж середноморського узбережжя, перейшли під турецький контроль. Тим самим було покладено край хрестовим походам.

Держави хрестоносців. Духовно-рицарські ордени.

Для захисту християнських володінь від мусульман хрестоносці утворили **духовно-рицарські ордени**, які головною справою своєї діяльності вважали не молитву, а війну. Вступаючи до ордену, рицарі давали три обітниці (покори, бідності, безшлюбності) і, на відміну від звичних ченців, зобов'язувались зі зброєю в руках захищати християнську віру.

Щит госпітальєрів

Щит тамплієрів

Щит тевтонів

Духовно-рицарські ордени-об'єднання рицарів, головною справою яких була боротьба проти ворогів християнської віри; присягалися не одружуватись та жити в бідності.

Наслідки хрестових походів:

Хрестові походи як військові експедиції з метою визволення Святої Землі зазнали краху. Вони спричинили значні людські втрати як серед населення країн Сходу, так і серед самих учасників. Під час походів було знищено багато пам'яток культури, бібліотек, палаців. У результаті Четвертого Хрестового походу було зруйновано Константинополь — центр східної християнської культури. **Хрестові походи** спричинилися до погіршення відносин між Європою і країнами Сходу, християнським та ісламським світами. Проте епоха хрестових походів для Європи не минула безслідно. Значно пожвавилася торгівля на Середземном морі. Особливо помітну перевагу отримали італійські міста-держави — Венеція, Генуя, Піза, до яких перейшла першість у торгівлі з країнами Сходу. Візантія, як торговельний суперник італійських міст-держав, після Четвертого Хрестового походу перестала ним бути.

Остаточно утвердилась культурна єдність народів Західної Європи. Європейці познайомилися з культурою Сходу, цінностями античного світу, мусульманської цивілізації. Це було найбільшим зіткненням між християнським і мусульманським світами, між якими взагалі йшла боротьба. На хрестових походах позначилася теж і сила католицької церкви, хоча, з іншого боку, невдача всього підприємства не могла не спричинити за собою розчарування в теократичних ідеях католицизму. Ці війни не тільки роз'єднували, а й зближували між собою окремі народи. Лицарі різних країн, беручи участь у спільній справі, постійно стикалися між собою, а відвідування ними Візантії та мусульманських країн приводило їх в зіткнення з чуждою їм матеріальною та духовною культурою. За воїнами на Схід йшли купці, і хрестові походи навіть створили всю венеціанську і генуезьку торгівлю другої половини середніх віків. Хрестоносці знайомилися з новими країнами і народами, з їх побутом і поняттями і в цю епоху приносили з собою в Європу безліч нових знань і звичаїв, що, звичайно, підривало колишню культурну винятковість Заходу.

Середньовічна Англія

1.Англосаксонські королівства:

Від кінця I до кінця IV ст. острів Британія був провінцією Римської імперії (крім північної частини Шотландії).

Від середини V ст. розпочалося масове вторгнення на територію Британії англосаксонських завойовників. Англи та юти походили з Ютландського півострова (сучасна Данія), а сакси – із земель між річками Ельба та Рейн (сучасна Німеччина).

Мову, якою розмовляли завойовники, стали називати англійською, а саму країну - Англією.

У результаті англосаксонського завоювання Британія перетворилася на Англію: кельтів було знищено або поневолено; римська культура і звичаї зникли.

В англосаксонських королівствах також почало поширюватися християнство. В Англії було створено церковну організацію, що підпорядковувалася Риму.

Унаслідок діяльності ірландських і римських проповідників в Англії утвердилося християнство.

Королівствами англів були Ост-Англія, Мерсія і Нортумбрія; саксів- Ессекс, Уессекс, Сассекс; ютів- Кент.

Залишки підкореного населення і завойовники поступово об'єдналися в один народ, який дістав назву англосакси.

Англосакси принесли із собою традиції правління германських племен. Після завоювання германські вожді стали королями. Король спирався на дружину.

2. Англія і вікінги:

793 рік-перший напад вікінгів на Англію.

Альфред Великий(871-900 рік):

- 1) Об'єднав під своєю владою сусідні англійські королівства.
- 2) Провів військову реформу-створив армію з професійних воїнів-рицарів.
- 4) Будівництво фортець з вартовими загонами-**бургів**.
- 5) Будівництво кораблів для захисту морського узбережжя.
- 6) Запровадив перший постійний податок із населення “ данські гроші “.
- 6) Розвиток освіти і науки(відкрив школи, латинські книги перекладалися англосаксонською мовою.
- 7) Створення збірки законів “Правда короля Альфреда”.

3. Нормандське завоювання Англії:

1066р. – Вільгельм зробив англійську армію на чолі з королем Гаральдом у **битві під**

Гастінгсом. Король Гаральд загинув у бою.

25 грудня 1066 року – Вільгем I Завойовник став королем.

Вільгельм I Завойовник(1066-1087)

- 1)Надав землі своїм прибічникам – баронам.
- 2)Установив порядок, за яким усі васали підкорялися не лише своїм сеньйорам, а й королю.
- 3)Перетворив Англію на централізовану державу.
- 4)Створив міцний апарат управління своєю державою.
- 5)Зміцнив королівську владу,відбулися зростання міст,розвиток торгівлі. Лондон перетворився на великий торговельний центр Англії.
- 6)Зробив перепис населення.
- 7)Поділив країну на графства.

Замок Тауер

Франція Столітня війна

Виконавець : Наумова Віолетта

1 питання :
Коли у Франції
почала правити
династія
Капетингів ?

Відповідь:
з 987-
1328р.

A cartoon illustration of a man with black hair, wearing a black suit, white shirt, and brown tie. He has large black-rimmed glasses and is looking towards the right. He is standing on a background of various cultural icons.

2 питання:
Коли вперше
було скликано
Генеральні
штати?

A cartoon illustration of a young girl with blonde hair and blue eyes. She is wearing a dark green school uniform with a white collar and a pink headband. She is holding a blue folder and looking towards the left. She is standing on a background of various cultural icons.

Відповідь:
У 1302 р.

З питання:
Роки столітньої
війни?

Відповідь:
1337-1453

4 питання:
Що відбулося в
1346 році ?

Відповідь:
Розгром
французької армії
біля Кресі?

5 питання:
У якому році
відбувся розгром
під Пуатьє?

Відповідь:
В 1356 році

6 питання:
Коли і де
відбулось
селянське
повстання ?

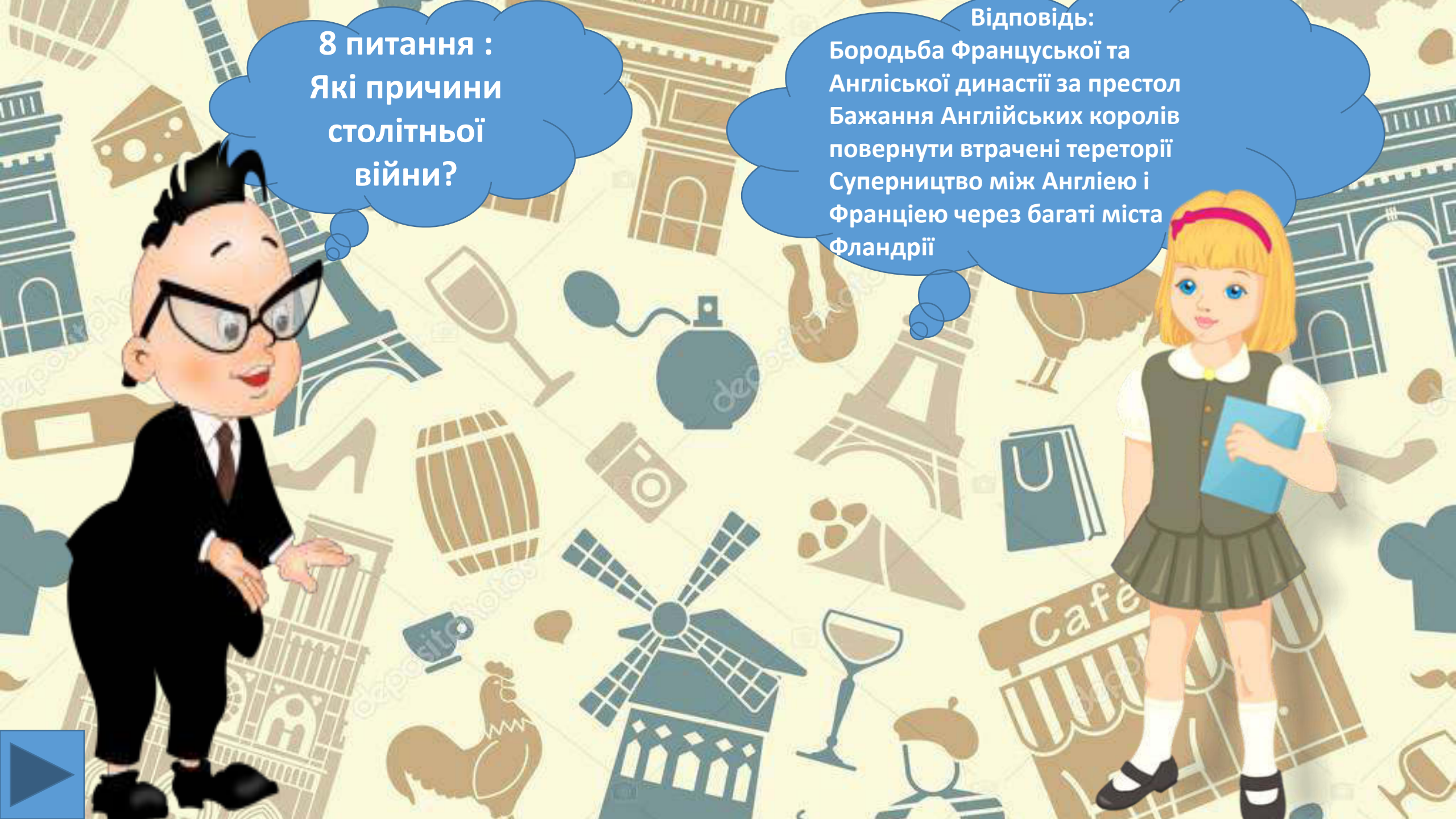
Відповідь:
В Жакерії
1358 році

7 питання:
Яке місто після
столітньої війни
залишилося під
контролем Англії?

Відповідь:
Кале

8 питань :
Які причини
столітньої
війни?

Відповідь:
Бородаба Французької та
Англійської династії за престол
Бажаання Англійських королів
повернути втрачені території
Суперництво між Англією і
Францією через багаті міста
Фландрії

9 питання:
Хто переміг в
столітній війні?

Відповідь:
Франція

10 питання :
Що таке станово-
представницька
монархія?

Відповідь:
Це державний устрій, за
якого влада монарха
обмежується станово-
представницькими
органами

Дякую за увагу

“ГОЛОДОМОР 1932-1933 РОКІВ – ГЕНОЦИД В УКРАЇНІ”

Творчий учнівський проект

Учасники проекту

творча група 10 класу

Керівник проекту Гроздева М.Ф.

Опис проекту

Назва проекту: “Голодомор 1932-1933 років – геноцид в Україні”

Обґрунтування вибору проблеми: оскільки 2008 рік оголошено “Роком пам’яті жертв Голодомору”, а також дана тема вивчається на уроках історії України у 10-му класі, було вирішено провести пошукову роботу з учнями 10 Б класу для більш широкого висвітлення даної теми на уроках історії та у позакласній роботі.

Мета проекту: розширити вивчення даної теми в школі, зберегти пам’ять про національну трагедію, активізувати дослідження голодомору як частини історії рідного краю, розвивати навички творчого мислення і вміння застосовувати сучасні інформаційні технології в навчальному процесі.

Завдання проекту: опрацювати різні джерела інформації, підготувати інформаційні повідомлення по даній темі, підібрати фотоматеріали про трагедію, оформити тематичну папку, а також підготувати захист-презентацію проекту.

Характеристика проекту:

вид проекту - груповий

навчальні дисципліни – історія України (базова), інформатика (допоміжна)

учасники проекту – учні 10 кл.

керівник проекту: Гроздева Марина Федорівна, вчитель історії.

консультанти проекту: Лука Ксенія Миколаївна, вчитель інформатики,

Термін реалізації проекту: 1 місяць

Методи досягнення мети: пошук інформації в мережі Інтернет, в друкованих виданнях, історичних документах, групування її за розділами та оформлення у вигляді електронної презентації.

Прогнозовані результати роботи над проектом:

під час роботи над проектом учні вчать організувати свою діяльність, працювати в малих групах, здійснювати пошук інформації, узагальнювати її та створювати власні інформаційні продукти, оцінювати і захищати публічно результати своєї роботи.

План роботи над проектом:

1. Визначення актуальності даної теми.

2. Обговорення проекту з учнями.
3. Пошук різних матеріалів: документів, фотографій, спогадів, статистичних даних.
4. Узагальнення матеріалів у вигляді учнівської презентації та оформлення тематичної папки.
5. Захист проекту.

Ресурси і матеріали: мережа Інтернет, навчальна та енциклопедична література, комп'ютер, принтер, папір, папка, файли, дискети. Форма презентації: усна, з демонстрацією слайдів та тематичної папки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. **Гребенчук Т.** Методичні рекомендації щодо підготовки та проведення заходів в зв'язку з 75-роковинами Голодомору 1932-1933 рр. В Україні / / Інформаційно-методичний збірник КОШОПК. – 2007. – № 10.
2. **Енциклопедія історії України: В 5 т. Т. 2** / Редкол.: В.А. Смолій та ін. – К.: Наук. думка, 2003. – С. 145-146.
3. **Карпова Т.** У пам'ять про скорботний 33-й: Засідання народознавчого гуртка // Шкільний світ. – 2004. – серп. – № 29-32. – С. 35-38.
4. **Комплексний проект “Голодомор 1932-1933 рр. як історична пам'ять українського народу у навчально-виховному процесі”** // Директор школи. – 2007. – груд. – № 47. – С. 20-21.
5. **Кудрявцев М.** Розіп'ято мільйони без вини: Голокост-33 в художніх інтерпретаціях // Українська мова та література. – 2003. – № 38. – С. 25-28.
6. **Кульчицький С.** Причини голоду 1933 року в Україні: (По сторінках однієї забутої книги) / С. Кульчицький // Історія України. – 2003.–лист –№ 42.– С.1-10.
7. **Рудницькі О.** Дзвони скорботи: Година пам'яті жертв голодомору / / Шкільний світ. – 2007. – жовт. – № 38. – С. 8-10.
8. **Інтернет посилання**
 - <http://golodomor.kharkov.ua>
 - <http://qulaq.ipvnews.org/article/20061131.php>
 - <http://zhnyva33.narod.ru/>
 - <http://golodomor.org.ua/>

Презентація "Голодомор 1932-1933 років – геноцид в Україні"

Голодомор 1932 – 1933 років в Україні

"Спосіб, за допомогою якого людей нищили,
був найжахливішим з досі відомих"

Ален Безансон.

*Українською катастрофою ХХ
століття називає сучасна
громадська думка
голодомор 1932 – 1933 років в
Україні.*

*Терор голодом, запроваджений
сталінським тоталітарним
режимом в Україні, заподіяв
смерть мільйонам хліборобів.
Від голоду, масових репресій і
депортацій Україна втратила
більше ніж за роки Першої
світової та громадянської воєн.*

“Механізм” Голодомору

Постанови і розпорядження радянської влади

1932 року:

- ✦ серпень – закон “про п'ять колосків”, за яким засуджували навіть дітей, які збирали колоски пшениці на полях;
- ✦ 24 листопада – постанова про штрафи за невиконання хлібоздачі;
- ✦ 26 листопада – наказ про застосування репресій;
- ✦ 1 грудня – постанова про перевірку наявності фондів картоплі;
- ✦ 3 грудня – постанова про заборону торгівлі м'ясом та худобою;
- ✦ 15 грудня – постанова про заборону завезення та продажу промислових товарів;
- ✦ 24 грудня – лист про вивезення в 5-ти денний строк всього наявного колгоспного зерна;

До чого ж призвели ці та інші закони?

Голодомор мовою фактів

Весна 1933-го року – пік голоду.

Щодня помирало 25 тисяч,
щогодини – 1 тисяча,
щохвилини – 17 людей.

Було багато трупів – трупи в зношених вовняних кожухах та дешевих черевиках; трупи в селянських хатах, на талому снігу. А ще живі люди були схожі на скелет або болісно опухлі...

А в цей час великі гори зерна і картоплі лежали на станціях, або просто неба і псувались.

Спогади свідків

- ❖ Доки мали гроші і сили, сім'я якось перебивалася, закінчилися гроші – почали голодувати. Навесні рвали липове листя тільки-но воно з'явилося на деревах, сушили його, товкли, пекли "оладі". Їли різні трави.
- ❖ Помирали щоденно, але навіть хоронити їх не було кому, бо всі чекали такої ж долі. Та чи живий, чи вже ледве ноги переставляють, а на роботу в поле активісти гнали всіх. А коли поверталися люди з роботи додому, то їх по дорозі ті ж активісти обшукували. І горе тому, у кого знайдуть у кишнях чи за пазухою кілька колосків.
- ❖ У ті страшні роки мивсі були приречені на вимирання. Український народ, який більшовикам не підкорявся, треба було знищити.

"Фізичне винищення"

Становище з урожаєм саме по собі не могло спричинити тотального голоду, через який вимерла майже половина сільського населення України.

Зібраного хліба було достатньо для задоволення як продовольчих потреб населення, так і утворення насінневого фонду.

Українські дослідники Голодомору 1932 – 1933 років в Україні довели, що «фізичне винищення українських селян голодомором – свідомо і цілеспрямована терористична акція більшовицького режиму в Україні».

Про це безперечно свідчать архівні документи партійних, радянських і каральних органів.

Жертви Голодомору

Дитина, померла від голоду м. Харків, 1933 р.

Люди в пошуках їжі.

Місце масового поховання людей

Залишилися без хліба і хати

Виїзд Червоної вапки з хлібом колгоспу
"Хвиля Пролетарської революції"

Мітинг біля зсипункту після здачі хліба

Голодні діти

Масштаби голодомору

Про масштаби голодомору можна судити також за такими даними:

- ♦ населення СРСР з осені 1932 до квітня 1933 років скоротилося з 165,7 млн чоловік до 158 млн або на 7,7 млн, головним чином за рахунок сільського населення;
- ♦ голодна смерть щодня забирала тисячі невинних життів;
- ♦ у вересні 1933 року за шкільні парти не сіло близько двох третин учнів.

"Великий голод 1932 - 1933 років в Україні забрав життя від 7 до 10 мільйонів людей..."

Визнання Голодомору

Країна

Аргентина
Парагвай
Україна
США
Угорщина
Ватикан
Мексика
Чехія
Колумбія
Латвія

Польща
Австралія
Канада
Еквадор
Іспанія
Естонія
Грузія
Італія
Литва

Вшанування пам'яті

Лише наприкінці 1980-1990-х рр. З'явилися наукові статті про голодомор, спогади очевидців, публікації в пресі. Складено мартиролог жертв голодомору, щороку проводяться дні їх пам'яті.

28 листопада 2006 р. за ініціативи Президента України Віктора Ющенка Верховна Рада прийняла Закон "Про Голодомор 1932-1933 років в Україні", яким Голодомор визнано геноцидом українського народу

Указом Президента України 2008 рік оголошений Роком пам'яті жертв Голодомору 1932-1933 років.

Пам'ятний хрест
жертвам голодомору

Голодне лихоліття 33-го – не просто історична минувшина, а незагойна фізична і духовна рана українського народу, яка пекучим болем пронизує пам'ять багатьох поколінь.

Сьогодні треба говорити про минуле задля майбутнього, адже безпам'ятність породжує бездуховність, котра, наче ракова пухлина, роз'їдає тіло й душу нації – перекреслює її історію, паплюжить традиції й руйнує соціокультурну самобутність народу.

Список використаних джерел

1. Комплексний проект "Голодомор 1932-1933 рр. як історична пам'ять українського народу у навчально-виховному процесі" // Директор школи. – 2007. – груд. – № 47. – С. 20-21.
2. Кудрявцев М. Розп'ято мільйони без вини: Голокост-33 в художніх інтерпретаціях // Українська мова та література. – 2003. – № 38. – С. 25-28.
3. Кульчицький С. Причини голоду 1933 року в Україні: (По сторінках однієї забутої книги) / С. Кульчицький // Історія України. – 2003. – лист. – № 42. – С. 1-10.
4. Рудницькі О. Дзвони скорботи: Година пам'яті жертв голодомору // Шкільний світ. – 2007. – жовт. – № 38. – С. 8-10.
5. Інтернет посилання
 - info@golodomor.kharkov.ua
 - <http://qulaq.ipvnews.org/article/20061131.php>
 - <http://zhnyva33.narod.ru/>
 - <http://golodomor.org.ua/>